

Ekstremt højt & utroligt tæt på

Sorgbearbejdning fra børnehøjde Af Astrid Skov-Jakobsen

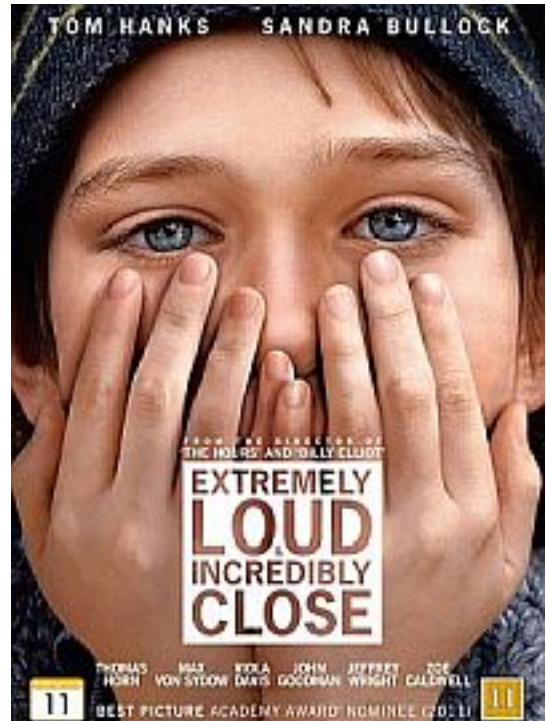
De personlige konsekvenser af dagen, hvor to fly fløj ind i World Trade Center, behandles på original vis i Ekstremt højt og utroligt tæt på. Gennem drengen Oskar gives et indblik i en lille New Yorker-familie, hvis hverdag overrumpler af sorg, da faderen omkommer d. 11/9 2001.

De personlige konsekvenser af dagen hvor to fly fløj ind i World Trade Center behandles på original vis i Ekstremt højt og utroligt tæt på. Gennem de enestående øjne af drengen Oskar får du indblik i en lille New Yorker-familie, hvis hverdag overrumpler af sorg, da faderen omkommer d. 11. september. På sin egen særlige facon håndterer Oskar sorgen, hvilket bringer ham ud på en opdagelsesrejse i hele New York.

Oskar er den uforbeholdne hovedperson i "Ekstremt højt & utroligt tæt på", og det er netop hans normafvigende måde at gå til verden på, der skiller sig ud og giver historien et forfriskende løft. Oskar er ikke en helt almindelig dreng, og som titlen antyder, oplever han verden og alt hvad den indebærer på overvældende vis. Organisation, sandhed og mening er afgørende for Oskars bearbejdning af hverdagen. Faderens meningsløse død vender derfor ikke kun op og ned på Oskars familieliv og hverdag, men også på hele den forudsætning han går verden i møde på. Det er en inspirerende rejse som Oskar tager sig selv og os med ud på, i sit stædige forsøg på at bringe mening til den traumatiske begivenhed og samtidig holde liv i faderens minde.

Thomas Horn spiller Oskar, og det er en imponerende debut af den unge skuespiller. Han skal både formidle stærke følelser af tab og sorg, troværdigt skildre Oskars elskelige særheder og samtidig være den bærende hovedrolle. Det klarer han rigtig flot og bruger på optimal vis sine udtryksfulde øjne til at inddrage seeren i Oskars unikke univers. Horn støttes af garvede skuespillere som Tom Hanks, Sandra Bullock og ikke mindst den tavse Max Von Sydow, men synes aldrig overstrålet af stjernerne.

Det er i Oskars stærke fortællerstemme, at det litterære forlæg til "Ekstremt højt & utroligt tæt på" mærkes. Her kommer Oskars excentriciteter også til udtryk, idet hans tanker forsvinder ud af underholdende og indsigtssrige tangenter. Filmens hektiske og urolige klipning understreger Oskars eget forvirringsplagede sind. "Ekstremt højt & utroligt tæt" på holder fast i Oskars synsvinkel som den primære fortæller, og det giver filmen et klart fokus. Problemfrit springes der i tid med Oskars associationer som katalysator, og filmen tilrettelægges kløgtigt som et puslespil med manglende brikker. Ved hvert af Oskars minder om sin fader strikkes en større forståelse sammen. En potentielt meget kompliceret fortælling strømlines og sammensættes rigtig flot.

Bagsiden af dette er en ærgerlig mangel på tillid til seerens egen evne til at udfylde huller i historien. I frustrerende grad bliver motivationer forklaret, inden du får chancen for selv at danne sammenhængen. Det er mangel på tillid både til seeren og til filmmediets evne til uden ord at vise store følelser og forbindelser mellem mennesker. Faderens tøj står uberørt ophængt på bøjler i soveværelset et år efter 9/11. Det ville være rigeligt at vise Oskar bevæge sig langs tøjet, men i stedet akkompagneres billederne af en unødvendig fortællerstemme, som fjerner opmærksomheden fra en ellers rørende og følelsesladet scene. Det er frygtelig ærgerligt, at "Ekstremt højt & utrolig tæt på" således udpensler det psykologiske trauma som Oskar og hans mor gennemgår ved unødvendige forklaringer eller svulmende sentimental musik. Det fremstår klodset og fjerner scenerne fra de følelser, som de med alt for tydelige midler prøver at fremkalde, og som historien, skuespillerne og karaktererne ellers er mere end rigeligt kompetente til at formidle.

Alligevel må "Ekstremt højt & utrolig tæt" på siges at indeholde en rigtig fin, oprigtig og velsammensat historie. Fascinerende er de troværdige og interessante forbindelser Oskar har og skaber i sin voksne omgangskreds. På rørende vis skildres hans interaktion med både familiemedlemmer og nye bekendtskaber. Det er en fryd at se ham interagere med forskellige mennesker på sin ligefremme og særegne facon. Særligt interessant er forholdet mellem Oskar og hans mor. Det komplicerede og sorgtyngede forhold fremprovokerer både de mest dystre og livsbekræftende øjeblikke i filmen.

Filmen etablerer fortælle-mæssigt meget effektivt Oskars relationer til de mange forskellige mennesker han møder. Få gribende scener kortlægger dynamikken i hvert forhold, og fremragende er også skildringen af de enkelte personers udvikling i løbet af historien. De får alle liv og vigtighed ikke blot i forhold til Oskar, men også som selvstændige karakterer, der ligeledes forsøger at bearbejde sorg af forskellig art. Du ser primært Oskars behandling af sorg, men hans rejse sætter lys på mange andre interessante fortællinger, som behandles på værdig og afbalanceret vis.

"Ekstremt højt & utrolig tæt" på er en rigtig interessant og underholdende historie om en ikke helt almindelig dreng, som på original vis bearbejder et uerstatteligt tab. De til tider lidt rigeligt voldsomme forsøg på følelsesfremkaldelse opvejes af en engagerende, velspillet og forfriskende sammenskruet fortælling om at leve videre efter sorg.

Filmfakta

Extremely Loud & Incredibly Close – USA 2011 – Instr.: Stephen Daldry – Manus: Eric Roth efter romanen af Jonathan Safran Foer – Medv.: Tom Hanks, Thomas Horn, Sandra Bullock, Max von Sydow – 129 min. – Biografpremiere d. 1/3 og DVD d. 22/8 2012 – Till. f. børn o. 11 år – Udlejning: Warner

Links

<http://www.cinemazone.dk/review.asp?id=8590&area=1>

https://cinemaonline.dk/Anmeldelse/ekstremt_hoejt_og_utrolig_tæt_paa.7101.html

<https://www.nytimes.com/2011/12/23/movies/extremely-loud-incredibly-close-with-tom-hanks-review.html>